

**Çöpten Toprağa
BİR KOMPOST
HİKÂYESİ**

VakıfBank Kùltür Yayınları: 0285
Çocuk Kitaplığı: 037

**ÇÖPTEN TOPRAĞA
BİR KOMPOST HİKÂYESİ**

Yazan
Elif Çatıkkaş
Yasemin Kırkağaçlıoğlu
Ayşe Soylu Delier

Resimleyen
Asya Fatma Bağcı

Kapak ve Sayfa Uygulama
Asya Fatma Bağcı
Faruk Özcan

Proje ve Kitap Editörü
Hande Kayhan

Uzman Psikolog ve Son Okuma
Zeynep İrem Çeşen

VakıfBank Kùltür Yayınları

İnkılap Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdeniz Caddesi
No: 7/A1 – Kat 13
Ümraniye 34768 İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr - info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2024

© Elif Çatıkkaş, 2024

© Yasemin Kırkağaçlıoğlu, 2024

© Ayşe Soylu Delier, 2024

© Asya Fatma Bağcı, 2024

ISBN 978-625-6647-06-0

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kùltür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı

İmak Ofset Basım Yayın A.Ş.

Akçaburgaz Mh. 137. Sk. No:12
34522 Esenyurt / İstanbul / Türkiye
Tel: +90 444 62 18
Sertifika No: 71320

1. Baskı: Mart 2024

Yetişkinlerin dikkatine:

Bazı kompost çeşitlerinde, hazırlık aşamalarında kullanılması gereken çekiç, çivi, dirgen gibi aletlerin ebeveyn ya da öğretmen gibi bir yetişkin tarafından kullanılmasına dikkat edilmelidir. Bu aletler kullanıldıktan sonra güvenli ve çocukların ulaşamayacağı bir yere kaldırılmalıdır.

Çöpten Toprağa BİR KOMPOST HİKÂYESİ

Yazan

Elif Çatıkkaş
Yasemin Kırkağaçlıoğlu
Ayşe Soylu Delier

Resimleyen

Asya Fatma Bağcı

Yasemin Kırkağaçlıoğlu

Koç Üniversitesi İşletme Bölümü mezunu olan yazar, 10 yıla yakın süreyle danışmanlık ve strateji yönetimi alanında çalıştı. Can ve Ela'nın doğumuyla birlikte sağlıklı gıdaya erişim konularına daha fazla kafa yormaya başladı ve bu sırada permakültürle tanıştı. 2017'de Permakültür Tasarım Sertifikası'nı aldı. Aynı yıl, Elif Çatıkkaş'la birlikte şehirde ekolojik yaşam ve gıda yetiştiriciliği üzerine birey, okul ve şirketler için eğitim, tasarım ve uygulama danışmanlığı sunan *Kokopelli Şehirde'yi* kurdu. 2019'da "Permakültür Tasarım Sertifikası Eğitmen Eğitimi", "Çocuklar Permakültürün İçinde" ve İsveç "Ridgedale Permaculture" çiftliğinde küçük çiftçilik eğitimlerini aldı. Attığımız bireysel adımların kurduğumuz bağlarla birlikte bir değişim başlatabileceğine inanıyor ve bunun için çalışmalar yürütüyor. *Yaşam İçin Toprak Derneği* kurucu üyesi olarak okullarda, kendine yeten bahçeler kurulması için çocuklarla ve öğretmenlerle birlikte yolculuğuna devam ediyor.

Elif Çatıkkaş

2006 yılında Koç Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan yazar, 10 yıldan fazla bankacılık sektöründe bilgi teknolojileri alanında çalıştı. 2016 yılında bir yuvanın bahçesine yaptığı kerpiç fırından ilham alarak, doğal yapılar konusunu araştırmaya başladı. 2018 yılında Permakültür Tasarım Sertifikası'nı aldıktan sonra Savory Network'te "Bütüncül Yönetim" eğitimini tamamladı. Aynı yıl, İstanbul Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi "Uygulamalı Bahçivanlık" sertifika programını bitirdi. "Permakültür Tasarım Sertifikası Eğitmen Eğitimi" ve "Çocuklar Permakültürün İçinde" eğitimlerini tamamladı. Kırsalda ekolojik mimari ve doğal yapılar üzerinde araştırmalarını deneyimleme imkânı buldu. Gelenekle geleceği birleştirme fikrini, babaannesinin el yordamıyla uyguladığı sürdürülebilirlik ilkelerinin ilhamıyla geliştirdi. Bilgi Üniversitesi'nde kültürel incelemeler alanında tamamladığı yüksek lisans eğitimiyle pratik bilgileriyle teorik altyapısını harmanlama fırsatı buldu. Kerem'in annesi, *Kokopelli Şehirde'nin* eş kurucusu, *Yaşam İçin Toprak Derneği'nin* de kurucu üyesidir.

Ayşe Soylu Delier

Yıldız Teknik Üniversitesi, Fransızca Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nden mezun olduktan sonra Marmara Üniversitesi'nden Pedagojik Formasyon Sertifikası'nı aldı ve Fransızca öğretmeni olarak çalışmaya başladı. Çalışmaları sırasında alternatif pedagojilere olan ilgisi giderek arttı. Özellikle demokratik okullar, doğa pedagojisi ve Reggio Emilia Modeli'nden ilham alan eğitimlere yöneldi ve çocuklarla yürüttüğü çalışmalarında bu yöntemleri uygulamaya başladı. Yeni alanları keşfetmesini sağlayan çalışmaları sayesinde permakültürle tanıştı. Çocukların doğaya ve gezegenimize olan bitmeyen meraklarının peşinden onlarla birlikte gitmek ve araştırmalar yapmak için eğitim alanındaki deneyimlerini permakültür alanına yöneltmeye karar verdi. Bu amaçla 2020 yılından beri *Kokopelli Şehirde* ekibiyle birlikte çalışmaktadır.

Asya Fatma Bağcı

1989, İzmir doğumlu sanatçı resim hayatına küçük yaşlarda başlamış, ulusal ve uluslararası çok sayıda ödül kazanmıştır. Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü'nü birincilikle tamamlayarak, 2007'de Anadolu Üniversitesi Grafik Bölümü'nde eğitim hayatına devam etmiş ve lisans eğitimi sürecindeki başarılarından dolayı 2009 yılında Almanya'da Hochschule Rheinmain University of Applied Sciences ve 2012 yılında Norveç'te Volda University College'ta görsel iletişim alanında eğitim alma şansı bulmuştur. Yüksek lisans eğitimine, reklamcılık alanında başlayan sanatçı bu eğitimi 2018 yılında Fransa'da University of Savoie Mont Blanc'ta tamamlamıştır. Bağcı, 2016 yılından bu yana Birleşmiş Milletler Türkiye Ofisi'nde tasarım çalışmalarına devam etmektedir.

İÇİNDEKİLER

Orman Yürüyüşü	7
Yaşam Döngüsü	10
Topraktaki Yaşam	12
Toprak Besin Ağı	14
Toprağın Yapısı	16
KOMPOST	22
Neden Kompost	24
Kompost Çeşitleri	27
Nerede Kompost Yapabilirsin?	28
BAHÇE TİPİ	30
Soğuk Kompost	32
Sıcak Kompost	38
EV TİPİ	44
Solucan Kompostu	46
Solucanları Tanıyalım	52
Bokaşı Kompostu	54
Kompostumu Nasıl Kullanacağım?	62
Biliyor musun?	64
Kompost Günlüğüm	68
Sözlük	70
KOMPOST ÇARKI	74

ORMAN YÜRÜYÜŞÜ

**Birlikte insanların
hiç girmediği bir ormanda
yürüyüşe çıkmaya var mısın?**

Ne duyuyorsun?
Kuşların sesleri,
yaprakların hışırtıları,
düşen dalların çıkardığı sesler...

Peki ya uzakta çağlayan dereyi
duydun mu?

Ayağını bastığın yer, sert mi yumuşak mı?
Ormanın bir kokusu var mı sence?

Gel biraz daha yürüyelim.

Ben ağaçları, yere düşen yaprakları,
ağaca tırmanan bir sincabı, dala tünemiş
bir kırlangıcı ve yağmur sonrası çıkan
solucanları gördüm.
Ya sen, neler gördün?

Hiç çöp gördün mü?

Ben bir tane bile görmedim.
Hiç çöp yok!
İnsanların girmediği bir ormanda hiç çöp yok.

Nasıl yani? Evet, plastik şişeler, poşetler,
metal içecek kutuları... Bunların hiçbiri yok.
Harika değil mi!

YAŞAM DÖNGÜSÜ

Peki ormanda yere düşen dallara, yapraklara, meyvelere, devrilen ağaçlara ya da hayvanların kakalarına ne oluyor?

**Hepsi üst üste birikip
kocaman bir dağa mı dönüşüyor?**

Düşen yapraklar, ağaçlar, ölen hayvanlar...
Ormanda toprağa düşen her şey, topraktaki minik canlılar sayesinde yaşam döngüsünü “çürüme” ile tamamlayarak toprağa dönüyor ve bitkileri besleyerek yeniden yaşama katılıyorlar.

Mucizevi değil mi?

**TOPRAĞIN içinde
neler oluyor?**

**HADİ YAKINDAN
BAKALIM!**

